

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

Self-efficacy v matematice u žáků a žákyň prvního stupně ZŠ

Autorka bakalářské práce: Anna Vozková

Volba tématu:

Volba tématu je zdařilá. Problematice self-efficacy je věnována poměrně velká výzkumná pozornost, a to především v zahraničí. Autorka bakalářské práce však toto téma realizuje v oblasti matematiky, což považuji za zvláště přínosné. Prezentovaný výzkum je součástí širšího výzkumu, který je s obdobnou strategií realizován u jiné věkové skupiny a je součástí projektu GAČR.

Cíl práce:

V teoretické části si autorka klade za cíl především shrnout základní teoretická východiska k problematice self-efficacy a k některým vybraným proměnným vztahujícím se k matematice. Tento cíl byl splněn na velice dobré úrovni. Empirická část si klade za cíl zjistit míru matematické self-efficacy, dále autorka prověřuje vztahy mezi self-efficacy v matematice a některými vybranými proměnnými, například ověřuje vazby ke známce v matematice či k identifikaci v matematice, zároveň se autorka zaměřuje na genderové rozdíly. Na bakalářskou práci jde o poměrně široký výzkumný záběr, ale vzhledem k tomu, že je autorka součástí širšího výzkumného týmu, tak chápu, že se ve výstavbě designu výzkumu bylo nutné přizpůsobit ostatním členům výzkumné skupiny. Cíle výzkumu byly také splněny.

Obsahové zpracování:

Autorka bakalářské práce si zvolila náročné téma. V teoretické části prokazuje, že umí velice dobře pracovat s odbornou literaturou (naší i zahraniční). Vymezuje hlavní pojmy, se kterými v práci pracuje, a tím si vytváří funkční předpolí pro výzkumnou část. Zvláště oceňuji, jak konfrontuje a diskutuje jednotlivé teoretické přístupy, například citlivě odhaluje konstrukty podobné self-efficacy či diskutuje dimenze self-efficacy a jejich projevy. Dílčí připomínku bych měla jen ke kapitole 2.4 Akademická self-efficacy a školní motivace. Překrytí konstruktu self-efficacy a některých motivačních respektive motivačně volných konstruktů je pravděpodobně daleko složitější, příkladem může být tematizace problematiky stanovování cílů, preference určité obtížnosti volených cílů, výdrž u úkolu atd., se kterými mimo jiné tradičně pracuje teorie výkonové motivace.

Design výzkumu je promyšlený. Metody: I když chápu, že pro sladění výzkumů zachycujících různé věkové skupiny bylo potřeba zadat stejné dotazníky, naskytá se otázka přiměřenosti dotazníků z hlediska věku. I když autorka píše, že u tří žáků ověřila srozumitelnost otázek dotazníku 2 (Matematický dotazník) a dotazníku 3 (Dotazník k matematické self-efficacy), tak se domnívám, že jsou pro žáky IV. třídy poměrně náročné a dlouhé. Některé otázky z dotazníku 2 nacházíme ve velmi podobné variantě i v dotazníku 3 – je to záměr? U dotazníku 2, který považuji za dobře sestavený, mám určité rozpaky nad částí 2, která má zachycovat genderové stereotypy. Nemohou se v odpovědích mísit genderové stereotypy se strategií obhájit určité pozice?

Při prezentaci výsledků je autorka velmi stručná, což na jedné straně ukazuje, že se v nich neutopila a umí vyhmátnout to podstatné, na druhé straně nejde o časopiseckou studii a hlubší interpretační díkce by prospěla čtivosti této části. Výsledky jsou shrnuty v následné kapitole a velmi stručně diskutovány.

Formální úprava:

Práce má přiměřený rozsah (65 stran + 18 stran příloh – teoretická část 38 stran, empirická část 26 stran). Jazykový projev: Zvláště v teoretické části autorka píše kultivovaným a výstižným způsobem. V empirické části pravděpodobně ve snaze o jasnou a hlavně stručnou prezentaci text ztrácí čtivost, v některých místech empirické části by si text zasloužil hlubší elaboraci. Autorka pracuje správně s literaturou, citace a odkazy na literaturu jsou dobře uváděny. Členění kapitol je logické. Větší grafickou pečlivost by si zasloužily tabulky (například nejsou očíslovány). Přílohy jsou přehledné.

Po formální stránce má předkládaná práce všechny náležitosti: čestné prohlášení, strukturovaný obsah, logickou strukturu, resumé (české i anglické), diskusi, bohatý seznam literatury (českých i zahraničních autorů, včetně nových prací), přehledné uspořádání příloh.

Celkový dojem z bakalářské práce:

Práce je podnětným příspěvkem k problematice self-efficacy v matematice.

Otázky k bližšímu vysvětlení při obhajobě:

Ve výzkumech realizovaných u mladších dětí (I. stupeň) se self-efficacy u žáků a žákyň spíše neliší, rozdíly se uvádějí většinou až v pozdějším věku. Autorka uvádí jako možné vysvětlení, že genderové stereotypy se zakládají dlouhodoběji a projeví se pravděpodobně až v pozdějším věku. Presentovaný výzkum ukázal na některé postojové odlišnosti k matematice u chlapců a dívek i na I. stupni. Čím jiným by podle autorky rozdíly v postojích k matematice mohly být vysvětleny jinak než genderovými stereotypy? Čím je možné ještě vysvětlit zvyšující se rozdíly z vývojového hlediska?

ZÁVĚR

Předkládaná bakalářská práce Anny Vozkové „Self-efficacy v matematice u žáků a žákyň prvního stupně ZŠ“ splňuje požadavky na bakalářskou práci (odpovídá svým rozsahem, obsahem i způsobem zpracování). Doporučuji, aby byla práce předložena k obhajobě.

V Praze dne 11. 5.2014

Doc. PhDr. Isabella Pavelková, CSc.